

RAPORT Z WIZYTACJI **(ocena programowa)**

dokonanej w dniach 29-30 października 2012 r. na kierunku „pedagogika” prowadzonym w obszarze nauk humanistycznych i społecznych, w dyscyplinie pedagogika, na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej na Wydziale Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

przez Zespół Oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: dr hab. Wiesław Ambrozik (członek PKA);

członkowie:

- prof. dr hab. Stefan Mieszalski (ekspert PKA);
- dr hab. Grzegorz Michalski (ekspert PKA);
- mgr Agnieszka Socha-Woźniak (ekspert ds. formalno–prawnych PKA);
- Hanna Czerniak (przedstawiciel PSRP, ekspert PKA).

Krótką informacją o wizytacji

Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku z własnej inicjatywy, tj. po upływie okresu na jaki została wydana ocena pozytywna. Obecna ocena jest pierwszą oceną programową, a informacje na temat wyników poprzedniej zostały zamieszczone w Załączniku nr 3 do raportu z wizytacji.

Wizytację przygotowano i przeprowadzono zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny oraz przedstawionej przez Uczelnię w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni oraz Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, wizytacji infrastruktury dydaktycznej oraz przeglądu prac dyplomowych wraz z ich recenzjami.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji.

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku formułowana przez jednostkę*

1). Ocena powiązania założonej koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku z misją Uczelni oraz ze strategią jednostki.

Uchwałą nr 59 z dnia 21 czerwca 2011 r. Senat Uczelni przyjął Strategię Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu na lata 2011-2020, która jako główny cel zakłada umacnianie czołowej pozycji Uczelni w Polsce i uzyskanie znaczącego miejsca wśród uczelni europejskich. Cele kierunkowe w tej strategii obejmują następujące obszary: naukę, w ramach której winno nastąpić ugruntowanie wysokiej pozycji Uniwersytetu wśród najwyżej cenionych w kraju i za granicą instytucji naukowych, istotne zwiększenie przychodów z działalności badawczej oraz osiągnięcie wysokiego stopnia wdrożeń dorobku naukowego do praktyki gospodarczej; kształcenie, powodujące umocnienie pozycji UMK jako ośrodka zapewniającego najwyższą jakość kształcenia, zwiększenie umiędzynarodowienia studiów, uwzględnianie w ofercie edukacyjnej potrzeb rynku pracy, ugruntowanie pozycji Uczelni jako ośrodka wszechstronnego rozwoju studentów; zarządzanie, które ma spowodować, że Uniwersytet będzie nowoczesnie zarządzaną organizacją, kreującą właściwe relacje wewnętrzne oraz zewnętrzne, a także godną naśladowania kulturę organizacyjną, prowadził działalność rozwojową, gwarantującą odpowiedni poziom konkurencyjności. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest określona w powiązaniu ze strategią i misją Uczelni ujętymi w powyższej Uchwale, oraz zgodnie ze strategią Wydziału Nauk Pedagogicznych UMK w Toruniu przyjętą, zgodnie z § 49 ust. 1 pkt 1 Statutu Uczelni, przez Radę Wydziału w dniu 26 czerwca 2012 r., która za cele strategiczne obiera: „utrzymanie wysokiej pozycji naukowej Wydziału w ocenie parametrycznej jednostek oraz jej wzmocnienie na arenie polskiej i europejskiej poprzez stworzenie konsorcjum wraz z innymi polskimi wydziałami pedagogicznymi w celu uzyskania statusu jednostki KNOW, pozyskiwanie funduszy na badania naukowe i wdrożeniowe; rozbudowa wydziału o nowe kierunki i specjalności studiów oraz badań naukowych”. Strategicznymi celami kierunkowymi są, podobnie jak w strategii Uczelni - nauka, kształcenia oraz zarządzanie.

Ocena stopnia różnorodności i innowacyjności oferty kształcenia oraz możliwości jej elastycznego kształtowania.

Koncepcja kształcenia na wizytowanym kierunku opiera się na wzorcowych efektach kształcenia oraz wieloletnich doświadczeniach dydaktycznych i naukowo-badawczych znaczącej w kraju i stabilnej kadry nauczycieli akademickich. Prowadzone na Wydziale Nauk Pedagogicznych studia umożliwiają studentom zdobycie szerokiej wiedzy pedagogicznej obejmującej rozmaite nurty historycznie ujętej oraz współczesnej myśli pedagogicznej, metodologii badań oraz metodyki działalności pedagogicznej, a także jej powiązań z innymi obszarami nauk humanistycznych i społecznych. Szeroka oferta kształcenia z jakiej studenci mogą korzystać pozwala im nie tylko realizować własne zainteresowania i aspiracje, a także daje gwarancje solidnego wykształcenia i przygotowania zawodowego w obszarze licznych zawodów pedagogicznych. Służą temu zarówno oferowane studentom specjalności (pedagogika szkolna i socjoterapia, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza, pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, edukacja dorosłych, resocjalizacja i profilaktyka), jak i stałe systematyczne rozszerzanie oferty o nowe specjalności i zajęcia fakultatywne, a także stałe wzbogacanie realizowanych programów nauczania o nowe treści i dokonania badawcze, wreszcie dostosowywanie realizowanych programów nauczania do potrzeb studentów i zmieniającego się rynku pracy.

2). Ocena udziału zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy w procesie ustalania koncepcji kształcenia.

Wydział współpracuje w zakresie realizacji programu kształcenia z blisko 50 instytucjami i placówkami oświatowymi, opiekuńczymi, resocjalizacyjnymi, itp. miasta i regionu. Wszystkie one stanowią potencjalne miejsce pracy dla pedagogów. W placówkach tych realizowane przewidziane programem studiów liczne zajęcia terenowe, hospitacje, warsztaty metodyczne i praktyki. Liczni pracownicy tych instytucji w ramach zleceń prowadzą także ze studentami zajęcia, względnie też patronują realizowanym praktykom i zajęciom terenowym. Współpraca wizytowanego Wydziału z tymi placówkami służy niewątpliwie doskonaleniu koncepcji kształcenia i zapewnia bezpośredni udział tzw. interesariuszy zewnętrznych w kształtowaniu odpowiedniej koncepcji kształcenia i jej realizacji. Liczne grono pracowników Wydziału pozostaje w stałym kontakcie z tymi placówkami, łącząc swoją pracę naukową z różnymi obszarami praktyki pedagogicznej.

Zapewnia to stałą transmisję wyników badań i doświadczeń między obszarem uprawianej nauk i praktyki.

Udział z kolei studentów jako głównych interesariuszy wewnętrznych sprowadza się przede wszystkim do udziału przedstawicieli samorządu studenckiego w prowadzonych na Wydziale pracach zarówno nad opracowywaniem, konstruowaniem jak i zatwierdzaniem planów i programów studiów. Prowadzone przez delegatów studenckich konsultacje miały znaczący wpływ na ostateczny kształt otwieranych nowych specjalności takich jak: pedagogika szkolna z socjoterapią i terapią pedagogiczną, doradztwo zawodowe i personalne, logopedia, pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna.

Według zapewnień Władz Wydziału programy nowopowstających specjalności były także konsultowane z regionalnymi władzami oświatowymi oraz z przedstawicielami samorządów lokalnych, rozmaitych instytucji i organizacji społecznych zatrudniających pedagogów, z którymi Wydział ściśle współpracuje choćby poprzez realizowane praktyki zawodowe.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego : w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) W świetle przedstawionych dokumentów, podjętych uchwał oraz udzielonych wyjaśnień wizytowany Wydział w pełni realizuje swoją, opartą na wieloletnim doświadczeniu koncepcję kształcenia ściśle zresztą powiązaną ze strategią i misją Uczelni. Wypracowane efekty kształcenia w pełni uwzględniają obowiązujące w tym względzie efekty wzorcowe, gwarantując tym samym studentom zdobycie szerokiej wiedzy, licznych umiejętności i odpowiednich kompetencji społecznych i zawodowych.

2) Zwłaszcza studenci jako interesariusze wewnętrzni mają pełen wpływ i w pełni go wykorzystują w planowaniu, konstruowaniu i zatwierdzaniu koncepcji kształcenia. Udział z kolei interesariuszy zewnętrznych nie został wprowadzie do tej pory sformalizowany, jednak w trakcie licznych kontaktów Wydziału i poszczególnych nauczycieli akademickich z licznymi instytucjami i placówkami oświaty, edukacji, opieki i pomocy społecznej, doradztwa i poradnictwa , resocjalizacji , itp., dokonuje się rzeczywista wymiana doświadczeń co do kształcenia na studiach pedagogicznych. Jest to w obecnych realiach

najczęściej uprawiana forma powiązania uczelni wyższych z potencjalnymi pracodawcami przyszłych absolwentów.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

- 1) Ocena zgodności założonych celów oraz specyficznych i szczegółowych efektów kształcenia dla ocenianego kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu kształcenia z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego , a także z koncepcją rozwoju kierunku.

Na Wydziale Nauk Pedagogicznych UMK w Toruniu, zgodnie z wieloletnim projektem rozwoju kształcenia, studia na kierunku pedagogika są realizowane jako studia pierwszego i drugiego stopnia. W latach 2007-2012 ich koncepcję oparto na standardzie kształcenia dla kierunku pedagogika (zob. rozporządzenie MNiSW z dnia 12 lipca 2007 r.), a od roku akademickiego 2012/2013 na wzorcowych efektach kształcenia (zob. rozporządzenie MNiSW z dnia 4 listopada 2012 r.). Z analizy programów studiów, które zostały zbudowane na podstawie standardów kształcenia z 2007 r. oraz programu studiów, który powstał jako wynik przyjęcia do realizacji wzorcowych efektów kształcenia (zob. Strategia rozwoju Wydziału Nauk Pedagogicznych UMK na lata 2012-2020) wynika, że dla pierwszego z poziomów kształcenia założono następujące cele:

- Umożliwienie studentom zdobycia podstawowej wiedzy pedagogicznej obejmującej terminologię, teorie, nurty myśli pedagogicznej (widziane w ich historycznym rozwoju), metodologię i metodykę działalności pedagogicznej, pozwalającej na rozumienie specyfiki pedagogiki oraz jej powiązań z innymi dyscyplinami
- Organizowanie warunków do kształtowania się u studentów umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykorzystywania wiedzy w diagnozowaniu, projektowaniu, organizowaniu, realizowaniu i ewaluacji działalności pedagogicznej (wychowawczej, edukacyjnej, opiekuńczej, kulturalnej i/lub pomocowej) w odniesieniu do grup i jednostek
- Kształtowanie umiejętności uczenia się i doskonalenia swojej wiedzy, umiejętności i kompetencji pedagogicznych z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów

- Umożliwienie nabywania umiejętności komunikowania się zarówno ze specjalistami, jak i z osobami spoza grona specjalistów przy użyciu różnych kanałów i technik
- Kształtowanie wrażliwości etycznej, refleksyjności oraz postaw prospołecznych i poczucia odpowiedzialności
- Przygotowanie studentów do radzenia sobie na rynku pracy

Z kolei dla drugiego poziomu kształcenia sformułowano cele:

- Umożliwienie studentom zdobycia poszerzonej wiedzy pedagogicznej obejmującej terminologię, teorie, nurty myśli pedagogicznej (widziane w ich historycznym rozwoju), metodologię i metodykę działalności pedagogicznej, pozwalającej na pogłębione rozumienie specyfiki pedagogiki oraz jej powiązań z innymi dyscyplinami
- Organizowanie warunków do kształtowania się u studentów specjalistycznych umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykorzystywania wiedzy w diagnozowaniu, projektowaniu, organizowaniu, realizowaniu i ewaluacji działalności pedagogicznej (wychowawczej, edukacyjnej, opiekuńczej, kulturalnej, pomocowej i/lub terapeutycznej) w odniesieniu do grup i jednostek, a także do prowadzenia prostych badań naukowych
- Kształtowanie umiejętności uczenia się i doskonalenia swojej wiedzy, umiejętności i kompetencji pedagogicznych z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów
- Umożliwienie doskonalenia umiejętności komunikowania się zarówno ze specjalistami, jak i z osobami spoza grona specjalistów przy użyciu różnych kanałów i technik
- Kształtowanie pogłębionej wrażliwości etycznej, refleksyjności oraz postaw prospołecznych i poczucia odpowiedzialności
- Umożliwienie studentom doskonalenia umiejętności radzenia sobie na rynku pracy

Tak jasno sformułowane cele mają swoje pełne odzwierciedlenie w spójnie opracowanych specyficznych i szczegółowych efektach kształcenia, dla których podstawę stanowił standard kształcenia dla kierunku pedagogika oraz wzorcowe efekty kształcenia (zob. uchwała Senatu z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia efektów

kształcenia dla kierunków studiów prowadzonych na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu). Oznacza to, że zakładane efekty kształcenia dla programów studiów realizowanych w latach 2007/2008 - 2011/2012 pozostają całkowicie w zgodzie ze standardem kształcenia dla kierunku pedagogika, a od roku akademickiego 2012/2013 z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Należy ponadto odnotować, że opis efektów kształcenia dla specjalności pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, która przygotowuje do wykonywania zawodu nauczyciela, dodatkowo i kompletnie został uzupełniony i poszerzony o wymogi wynikające w tym zakresie ze standardu kształcenia nauczycieli (zob. rozporządzenie MENiS z dnia 7 września 2004 r. i rozporządzenie MNiSW z dnia 17 stycznia 2012 r.).

Założone przez Wydział Nauk Pedagogicznych UMK w Toruniu specyficzne i szczegółowe efekty kształcenia tworzą zwarty i spójny system. Ich osiągnięcie zostało wyrażone zespolone z przewidzianymi w planach studiów z lat 2007-2012 treściami kształcenia (podstawowe, kierunkowe i specjalnościowe), a od roku akademickiego 2012/2013 z modułami kształcenia, które zostały zdefiniowane jako grupy przedmiotów.

Opisy założonych ogólnych efektów kształcenia nie są publikowane ani w wersji papierowej, ani na stronie internetowej Wydziału Nauk Pedagogicznych. Nie oznacza to, że nie są one zupełnie dostępne dla zainteresowanych interesariuszy. Mogą zapoznać się z nimi w różnych jednostkach organizacyjnych wspomnianego Wydziału. Inaczej sytuacja wygląda, jeśli chodzi o szczegółowe efekty kształcenia przypisane do poszczególnych przedmiotów. Wiedza o nich jest powszechnie dostępna w systemie USOS, bez konieczności logowania.

2). Ocena czy efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na opracowanie przejrzystego systemu ich weryfikacji.

Efekty kształcenia dla kierunku pedagogika są sformułowane w sposób niezwykle czytelny dla każdego poziomu kształcenia. W programie studiów opartym na standardzie kształcenia zawarto je w opisie sylwetki absolwenta, natomiast w programie studiów opracowanym na podstawie wzorcowych efektów kształcenia przypisano je zarówno do wyodrębnionych w nim modułów kształcenia, jak i do występujących w nich poszczególnych przedmiotów. W każdym przypadku opracowano je w oparciu o wytyczne

zapisane w rozporządzeniu MNiSW z dnia 4 listopada 2011 r. w sprawie wzorcowych efektów kształcenia. Oddzielnie wskazując na kwalifikacje absolwenta studiów pierwszego i drugiego stopnia, ujęto je w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Tak przygotowany opis efektów kształcenia pozwala na stworzenie przejrzystego systemu ich weryfikacji.

Podobnie ocenić należy strukturę i treści zawarte w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Uwzględniają one wszystkie efekty kształcenia nauczania. Wymagana literatura nie odbiega tematyką od kierunku studiów oraz specjalności. Zdecydowana większość sylabusów zawiera tradycyjne treści kształcenia, literaturę przedmiotu, formy zaliczeń oraz opis efektów uczenia.

3). Analiza i ocena systemu weryfikacji efektów kształcenia

Na mocy Uchwały Nr 99 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 20 grudnia 2011 r. 10/2011/2012 z dnia 20 września 2012 r. powstała Komisja ds. Efektów Kształcenia Uniwersytetu powołana do końca kadencji 2008-2012, do której zakresu działania należy opiniowanie, projektów efektów kształcenia dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia uchwalonych przez rady wydziałów. Rada Wydziału Nauk Pedagogicznych na posiedzeniu w dniu 13 marca 2012 roku zatwierdziła projekt efektów, poziomu i profilu kształcenia na kierunku „pedagogika”. Następnie Senat Uczelni na wniosek Komisji ds. Opracowania Efektów Kształcenia, zgodnie z wymogami art. 11 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, określił Uchwałą Nr 32 z dnia 24 kwietnia 2012 roku efekty kształcenia dla kierunków studiów wyższych prowadzonych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, w tym kierunku „pedagogika”, które opracowano zgodnie z wzorcowymi efektami kształcenia określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 listopada 2011 r. w sprawie wzorcowych efektów kształcenia (Dz. U. Nr 253, poz. 1521).

Na Wydziale Nauk Pedagogicznych UMK w Toruniu studia na kierunku pedagogika są realizowane na podstawie prawidłowo skonstruowanych programów studiów pierwszego i drugiego stopnia, w których zapisano zasady i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia. Ich odbicie i rozwinięcie znajduje się także w sylabusach poszczególnych przedmiotów (ich komplet jest upubliczniony w systemie USOS). Oznacza to, że mamy w tym przypadku do

czynienia z dwoma etapami weryfikacji poszczególnych kategorii efektów kształcenia (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne). Po pierwsze, działania te dotyczą stopnia realizacji przez studenta zadań zapisanych dla danego przedmiotu i są rozumiane jako dokładne sprawdzenie wyników jego pracy (odpowiedzi ustne i pisemne, kolokwia, aktywność w dyskusji, prace pisemne: eseje, recenzje, referaty, studia przypadków, testy egzaminy ustne i pisemne, prezentacje multimedialne, WebQuest), a także określenie, czy zostały przez niego osiągnięte zdefiniowane dla tego przedmiotu szczegółowe efekty kształcenia. Po drugie, działania te obejmują kontrolę stopnia osiągania przez studenta ogólnych efektów kształcenia zaprojektowanych dla wszystkich przedmiotów programu. Wprowadzony system weryfikacji efektów kształcenia jest zrozumiały, przyjął procesualny charakter i konsekwentnie wynika z rozwiązań zapisanych w „Regulaminie studiów...”. Na Wydziale Nauk Pedagogicznych UMK w Toruniu warunkiem zaliczenia semestru jest uzyskanie zaliczenia zajęć określonych planem studiów (większość zaliczeń to zaliczenia z oceną) i zdanie wszystkich egzaminów z przedmiotów kończących się egzaminem w danym semestrze oraz uzyskanie odpowiedniej liczby punktów ECTS. Zaliczenie zajęć obowiązkowych dokonuje prowadzący zajęcia na podstawie obecności, oceny aktywności studenta oraz uzyskanych przez niego ocen. Na pierwszych zajęciach danego przedmiotu wykładowca jest zobowiązany podać do wiadomości studentów warunki uzyskania zaliczenia zajęć, w tym zasady usprawiedliwiania nieobecności. W przypadku przedmiotów kończących się egzaminem, egzaminator podaje zakres i formę egzaminu. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu z danego przedmiotu jest uzyskanie zaliczenia zajęć z tego przedmiotu.

Ważnym elementem służącym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów są praktyki, zróżnicowane w zależności od specjalności wybranej przez studenta. Zasady odbywania praktyk szczegółowo reguluje Zarządzenie r 100 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 10 sierpnia 2009 r. Zgodnie z powyższym Zarządzeniem, na podstawie § 25 Regulaminu studiów Uczelni, zasady i formę odbywania praktyk dla poszczególnych kierunków studiów z uwzględnieniem formy studiów, ustala rada wydziału. W dniu 8 grudnia 2008 r. Rada Wydziału Nauk Pedagogicznych przyjęła dokument pn. Zasady i formy odbywania praktyk studenckich na Wydziale Nauk Pedagogicznych UMK. Za realizację i zaliczanie praktyk odpowiadają koordynatorzy dla każdej specjalności oraz koordynator wydziałowy ds. praktyk. Student ma prawo odbywania praktyki organizowanej przez Uczelnię, przez studenta we własnym zakresie lub na

podstawie wykonywanej przez studenta pracy lub innej działalności o charakterze spełniającym wymagania programu praktyki.

Oglądowi poddano losowo wybrane karty okresowych osiągnięć studenta oraz protokoły zaliczenia przedmiotu. Dokumenty te są sporządzane zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 201, poz. 1188), a ich analiza pozwala na stwierdzenie, że zakładane cele i efekty kształcenia są weryfikowane.

Podobnie w wybranych losowo teczkach absolwentów znajdują się wymagane dokumenty związane ze złożeniem egzaminu dyplomowego (protokoły egzaminu dyplomowego, recenzja pracy dyplomowej, prace dyplomowe).

Analiza dyplomów i suplementów oraz protokołów egzaminu dyplomowego wykazała, że sporządzane są one poprawnie. Należy jednak mieć na uwadze, że numer dyplomu powinien być oznaczany kolejnymi liczbami bez dodatkowych oznaczeń, łamań itp.

Teczkę akt osobowych studenta (razem z pracą dyplomową) przechowuje się w archiwum Uczelni przez okres 50 lat (zgodnie z § 4 ust. 2 ww. rozporządzenia).

Zasady dyplomowania przedstawione są w § 48-60 Regulaminu studiów UMK i dotyczą w szczególności: wyboru opiekuna pracy dyplomowej; wyboru, zgłaszania i zatwierdzania tematów prac dyplomowych; składania prac dyplomowych, przygotowywania recenzji prac dyplomowych oraz przebiegu egzaminu dyplomowego. W celu podniesienia poziomu prac dyplomowych opiekę nad dyplomantami powierzono wyłącznie samodzielnym pracownikom naukowym. W celu zmotywowania dyplomantów i ich opiekunów do podnoszenia jakości prac dyplomowych m.in. co roku ogłaszany jest konkurs na najlepszą pracę magisterską. Absolwenci ocenianego kierunku biorą również udział w „zewnętrznych” konkursach na prace dyplomowe. Prace dyplomowe oraz ich recenzje są archiwizowane w formie elektronicznej w systemie USOS.

Pracę dyplomową student przygotowuje pod kierunkiem opiekuna naukowego, którym na Wydziale Nauk Pedagogicznych UMK w Toruniu może być wyłącznie nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego, pomimo iż „Regulamin studiów...” dopuszcza, że w uzasadnionych przypadkach opiekunem może być upoważniony przez radę wydziału nauczyciel akademicki posiadający stopień naukowy doktora. Rozwiązanie to wprowadzono w celu podniesienia poziomu metodologicznego i merytorycznego prac dyplomowych. Studentowi przysługuje prawo

swobodnego wyboru zajęć seminaryjnych, co oznacza, że wybór promotora pozostaje w gestii studenta. Po wspólnym ustaleniu przez niego i opiekuna naukowego tematu pracy dyplomowej jest on następnie zatwierdzany przez Wydziałową Komisję Dydaktyczną. Oceny przygotowanej pracy dyplomowej dokonuje opiekun naukowy i wyznaczony przez dziekana recenzent, którym może być nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień naukowy doktora. W przypadku wystawienia przez recenzenta negatywnej oceny dziekan powołuje dodatkowego recenzenta.

Warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego jest zaliczenie wszystkich przedmiotów, złożenie wszystkich egzaminów oraz zaliczenie praktyk zawodowych przewidzianych w programie studiów. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powołaną przez dziekana. W jej skład wchodzi dziekan lub prodziekan, albo powołany przez dziekana nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień doktora, opiekun pracy i recenzent.

Na Wydziale Nauk Pedagogicznych UMK w Toruniu założone efekty kształcenia dla kierunku pedagogika są mierzalne i na każdym etapie kształcenia można dokonywać ich ewaluacji, ponieważ przewidziane procedury i wskazane w programie studiów metody oceny osiągnięcia poszczególnych efektów zapewniają stopniową i systematycznie narastającą odpowiedź na pytanie, czy i w jakim stopniu student opanował wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne.

Komplet informacji dotyczących stosowanego systemu osiągnięcia i ewaluacji efektów kształcenia jest dostępny w systemie USOS, a w niektórych zakresach, przede wszystkim procedury i zasad dyplomowania, także na stronie internetowej Wydziału.

Najczęstszym powodem skreślenia z listy studentów jest rezygnacja ze studiów, nie złożenie w terminie pracy dyplomowej, brak postępów w nauce, nie zaliczenie semestru lub roku studiów w określonym terminie, a także nieuiszczenie opłat wynikających z odbywania studiów. W odniesieniu do liczby studiujących odpad na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku pedagogika na Wydziale Nauk Pedagogicznych UMK w Toruniu wynosi od kilku do kilkunastu procent.

4). Ocena procedur i mechanizmów umożliwiających badanie losów (karier) absolwentów

Uczelnia monitoruje kariery swych absolwentów na rynku pracy od 2008 roku. Biuro Karier pozyskuje od absolwentów zgodę na przeprowadzenie ankiety, która wysyłana jest drogą e-mailową 6 miesięcy po zakończeniu studiów (badani są absolwenci studiów I jak również II stopnia). Z czasem badaniami tymi objęci również zostaną absolwenci po upływie 3 i 5 lat od zakończenia studiów. Ankieta przeprowadzana jest w dwóch etapach. Etap I to badanie kwestionariuszowe mające na celu określenie planów edukacyjnych i zawodowych absolwentów w dniu ukończenia studiów natomiast etap II to badanie ankietowe

on-line służące określeniu sytuacji, w jakiej znajdują się absolwenci na rynku pracy w 6 miesięcy po ukończeniu studiów.

Każdy wydział otrzymuje raport szczegółowy opracowany dla kierunku oraz **zestawienie** informacji o branżach i stanowiskach, na jakich znaleźli zatrudnienie badani absolwenci. Opracowane wyniki umożliwiają pozyskanie cennych informacji o rynku pracy oraz o umiejętnościach zawartych w programach studiów, które byłyby pożądane przez pracodawców.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych.

5). W przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany,

Od września 2007 roku oraz od roku 2011 warunki lokalowe obecnego Wydziału znacznie się poprawiły z racji uzyskania nowych pomieszczeń dydaktycznych i administracyjnych w nowych obiektach, a ostatnio również z racji możliwości korzystania z sal dydaktycznych innych wydziałów. W dalszym ciągu jednak siedziba Wydziału pozostaje tymczasową. Utrudnia to niewątpliwie realizację niektórych celów dydaktycznych jak chociażby wyposażenie sal do potrzeb zajęć metodycznych, warsztatowych , czy terapeutycznych.

W konsekwencji wcześniejszej wizytacji PKA i sformułowanych zleceń, wprowadzono zasadę prowadzenia prac dyplomowych i magisterskich wyłącznie przez samodzielnych pracowników nauki, a także przygotowano projekt tematycznych seminariów dyplomowych zwiększających udział studentów w pracach badawczych. Cały też czas motywuje się

pracowników i studentów do podnoszenia jakości realizowanych prac, m.in. poprzez ogłaszane konkursy na najlepsze prace dyplomowe,

Dużym udogodnieniem zarówno dla studentów, jaki dla pracowników stał się wprowadzony na szeroką skalę system USOS, dzięki któremu dokumentowany jest cały przebieg studiów studenta, a także ułatwia on komunikację ze studentami oraz gwarantuje pełen dostęp do oferowanych programów i realizowanej oferty kształcenia.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Założone cele i efekty kształcenia dla kierunku pedagogika (pierwszy i drugi poziom kwalifikacji) są w pełni zgodne ze standardami kształcenia i wzorcowymi efektami kształcenia (od roku akademickiego 2012/2013), a także ze standardami kształcenia nauczycieli. Sformułowane i przyjęte specyficzne oraz szczegółowe efekty kształcenia spełniają zasadę koherentności. Wypracowany program studiów w całej rozciągłości umożliwia osiągnięcie przez studiujących ogólnych i specyficznych efektów kształcenia. Założone efekty kształcenia są generalnie dostępne dla interesariuszy w systemie USOS

2)) Efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały, oddzielnie dla pierwszego i drugiego poziomu kształcenia.

3) Opracowano przejrzysty system weryfikacji efektów kształcenia, który na bieżąco jest doskonalony. Objęto nim wszystkie ich kategorie na każdym etapie kształcenia. Sformułowane efekty kształcenia są mierzalne, dzięki właściwie ustalonym procedurom i przyjętym metodom ewaluacji. Informacje dotyczące systemu oceny efektów kształcenia są dostępne w systemie USOS.

4) W Uczelni system badania losów absolwentów funkcjonuje od 2008 roku. Ich rezultaty służą do dostosowania ofert i efektów kształcenia na ocenianym kierunku. Ocena monitoringu losów absolwentów znacząco wpływa na kierunek działań, jaki wyznacza sobie Uczelnia.

Program studiów a możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

1).Ocena czy realizowany program studiów umożliwi osiągnięcie każdego z określonych celów oraz efektów kształcenia,

Zgodnie z art. 68 ust. 1 pkt. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 49 ust. 1 pkt 3 Statutu Uczelni, Rada Wydziału Nauk Pedagogicznych uchwala plany studiów i programy kształcenia dla ocenianego kierunku studiów. Wytyczne dla rad wydziałów w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać programy kształcenia oraz plany studiów określił, zgodnie z § 38 ust. 1 pkt 19 lit. e Statutu UMK, Senat Uczelni Uchwałą Nr 95 z dnia 20 grudnia 2011 r.

Kształcenie na kierunku pedagogika na Wydziale Nauk Pedagogicznych UMK w Toruniu odbywa się na studiach pierwszego i drugiego stopnia w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, które od roku akademickiego 2012/2013 zdefiniowano jako profil ogólnoakademicki. Na pierwszym z tych poziomów trwa ono 3 lata (6 semestrów), natomiast na drugim – 2 lata (4 semestry). Czas trwania studiów jest więc zgodny z zapisami ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym”. W ciągu trzech lat kształcenia student musi uzyskać 180 punktów, po 30 w każdym semestrze. Analogiczne rozwiązania wprowadzono do programu studiów dla drugiego poziomu kwalifikacji. W ciągu dwóch lat kształcenia student jest zobowiązany uzyskać 120 punktów ECTS (po 30 dla każdego z semestrów). Szczegółowe zasady przyznawania punktów ECTS dla przedmiotów kształcenia przewidzianych w programie studiów kierunku pedagogika zostały oparte na wytycznych Senatu UMK, które stanowią, że z ogólnej liczby 180. punktów przewidzianych dla programu studiów pierwszego stopnia 60 punktów musi być przewidzianych dla kształcenia specjalnościowego, natomiast ze 120 punktów planowanych dla programu studiów drugiego stopnia 45 punktów musi być przewidzianych dla modułu specjalnościowego.

Przypisana dla pierwszego i drugiego poziomu kwalifikacji liczba punktów ECTS jest zgodna z zapisami ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym”, a w przypadku specjalności pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna także ze standardami kształcenia nauczycieli. Nie budzi zastrzeżeń zaplanowana liczba punktów dla poszczególnych grup treści kształcenia (plany studiów oparte na standardach) i modułów (plany studiów oparte na wzorcowych efektach kształcenia), a w ich ramach dla poszczególnych przedmiotów. Respektowano bowiem normę rozporządzenia MNiSW, która stanowi, że jeden punkt ECTS odpowiada efektem kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25-30 godzin pracy i nie zależy od otrzymanej oceny.

Konstrukcja planów studiów przygotowanych na podstawie standardów kształcenia jest prawidłowa. Niezależnie od formy kształcenia, na studiach pierwszego i drugiego stopnia zaplanowano wszystkie przedmioty, które składają się na grupę treści podstawowych (w zakresie filozofii, psychologii, socjologii, pojęć i systemów pedagogicznych – dla pierwszego stopnia; antropologii kulturowej, logiki, metodologii badań społecznych, współczesnych koncepcji filozofii i etyki, współczesnych problemów socjologii i psychologii – dla studiów drugiego stopnia) i kierunkowych (w zakresie historii myśli pedagogicznej, teoretycznych podstaw wychowania, teoretycznych podstaw kształcenia i pedagogiki społecznej – dla pierwszego stopnia; andragogiki, pedagogiki ogólnej, pedagogiki porównawczej i pedeutologii – dla drugiego stopnia) w wymiarze godzin nie mniejszym niż zakłada to standard. Na studiach pierwszego stopnia przewidziano także wymagane przez standard zajęcia z biomedycznych podstaw rozwoju i wychowania, języka obcego, wychowania fizycznego, technologii informacyjnych i ochrony własności intelektualnej, a także bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii, a na studiach drugiego stopnia – treści z zakresu edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia (przedmiot pod nazwą pedagogika zdrowa).

Zbudowane na podstawie wzorcowych efektów kształcenia plany studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia dla kierunku pedagogika nie wzbudzają żadnych wątpliwości, bo konsekwentnie przestrzegają wszystkie w tym zakresie zasady i stanowią jeden z elementów programu studiów (zob. rozporządzenie Ministra NiSW z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia). Na studiach pierwszego stopnia przewidziano:

1) Moduł I nauk podstawowych (biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania, psychologia rozwojowa, psychologia społeczna, wprowadzenie do filozofii, wprowadzenie do psychologii, wprowadzenie do socjologii); 2) Moduł II nauk kierunkowych_1 (etyka dla pedagoga, historia wychowania, pedagogika ogólna, pedagogika specjalna, pedeutologia, podstawy prawa dla pedagogów); 3) Moduł II nauk kierunkowych_2 (media w edukacji, teoria kształcenia, teoria wychowania, wychowanie estetyczne, wychowanie społeczno-moralne); 4) Moduł II nauk kierunkowych_3 (diagnostyka pedagogiczna, patologie społeczne, pedagogika społeczna, pedagogika zdrowia, socjologia wychowania); 5) Moduł II nauk kierunkowych_4 (badania w działaniu, metodologia badań społecznych, seminarium dyplomowe); 6) Moduł III

preorientacja zawodowa (doradztwo zawodowe, preorientacja specjalności); 7) Moduł IV specjalność (przedmioty w zależności od wyboru specjalności, co następuje po pierwszym roku studiów: 1. resocjalizacja z profilaktyką społeczną, 2. pedagogika sądowniczo-penitencjarna, 3. opieka i wsparcie społeczne, 4. doradztwo zawodowe i personalne, 5. edukacja dorosłych, 6. komunikacja społeczna i media, 7. pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, 8. pedagogika szkolna z socjoterapią); 8) Moduł V okienko mobilności (zajęcia do wyboru z różnych specjalności na WNP, na innych kierunkach w obszarze nauk społecznych i humanistycznych, program MOST i ERASMUS); 9) Moduł VI kształcenie praktyczne (media w edukacji, projekt 1, projekt 2, praktyka, technologie informacyjne, warsztat pracy studenta); 10) Moduł VII BHP; 11) Moduł VIII zajęcia ogólnouczelniane lub zajęcia na innych kierunkach (język obcy, ochrona własności intelektualnej, technologie informacyjne, wychowanie fizyczne, wykłady lub inne formy zajęć ogólnouczelnianych lub na innych kierunkach – do wyboru).

Z kolei na studiach drugiego stopnia zaplanowano:

1) Moduł I nauk podstawowych (antropologia kulturowa, współczesne problemy filozoficzno-etyczne, współczesne problemy psychologii, współczesne problemy socjologii); 2) Moduł II nauk kierunkowych_1 (andragogika, gerontologia, pedagogika porównawcza, wprowadzenie do pedagogiki specjalnej, wprowadzenie do pedagogiki kognitywistycznej, edukacja międzykulturowa, współczesne kierunki pedagogiczne, współczesne problemy edukacji); 3) Moduł II nauk kierunkowych_2 (badania historyczne w pedagogice, metody analizy danych ilościowych, metody analizy danych jakościowych, metody zbierania danych); 4) Moduł II_3 seminarium dyplomowe (seminarium dyplomowe); 5) Moduł III specjalność - do wyboru po I semestrze studiów: 1. pedagogika wczesnoszkolna z terapią specyficznych trudności w uczeniu się, 2. opieka i wsparcie społeczne, 3. pedagogika sądowniczo-penitencjarna, 4. komunikacja społeczna i media, 5. doradztwo zawodowe i personalne [tylko studia stacjonarne], 6. doradztwo zawodowe i rehabilitacyjne [tylko studia stacjonarne], 7. logopedia [tylko studia stacjonarne], 8. resocjalizacja z profilaktyką społeczną, 9. edukacja dorosłych, 10. pedagogika szkolna z socjoterapią; 6) Moduł IV okienko mobilności (zajęcia do wyboru z różnych specjalności na WNP, na innych kierunkach w obszarze nauk społecznych i humanistycznych, program MOST i ERASMUS); 7) Moduł kształcenie praktyczne (pedagogika medialna – laboratorium, projekt 1, projekt 2); Moduł VI BHP; 9) Moduł VII Zajęcia

ogólnouczelniane lub zajęcia na innych kierunkach (wykłady lub inne formy zajęć ogólnouczelnianych lub na innych kierunkach); 10) Moduł VIII zajęcia fakultatywne (diagnostyka pedagogiczna, historia wychowania, pedagogika ogólna, pedagogika społeczna, teoria kształcenia, teoria wychowania).

Program studiów dla pierwszego poziomu kwalifikacji przewiduje na studiach stacjonarnych 1800 godzin dydaktycznych, z czego na moduły ogólne przeznaczono 1100 godzin, a na moduły do wyboru 700 godzin, natomiast na studiach niestacjonarnych – 60% wspomnianych wymiarów godzin. Identyczne rozwiązania przyjęto w stosunku do programu studiów drugiego stopnia. Na studiach stacjonarnych zaplanowano 845 godzin dydaktycznych, w tym w zależności od rodzaju specjalności od 305. do 330. godzin jest przeznaczonych na zajęcia do wyboru w ramach modułów specjalnościowych, natomiast na studiach niestacjonarnych – 515 godzin, w tym 195 godzin obejmujących moduł specjalnościowy, który jest do wyboru.

Na Wydziale Nauk Pedagogicznych UMK w Toruniu program studiów na kierunku pedagogika (studia pierwszego i drugiego stopnia) daje studentom duże możliwości skonstruowania własnej ścieżki studiów, która jest dostosowana do indywidualnych oczekiwań i potrzeb. Po pierwsze, program studiów umożliwia wybór spośród kilku specjalności, które zostały tak sprofilowane programowo, że przygotowują do pełnienia różnych ról społecznych. Po drugie, program studiów zawiera tzw. okienko mobilności, dzięki któremu ma miejsce wybór zajęć z różnych specjalności prowadzonych na Wydziale, na innych kierunkach studiów w obszarze nauk społecznych i humanistycznych albo w ramach projektu MOST lub ERASMUS. Po trzecie, program studiów przewiduje udział w zajęciach ogólnouczelnianych albo na innych kierunkach studiów. Po czwarte, program umożliwia wybór zajęć pod nazwą „Projekt” i wybór seminarium dyplomowego.

Zgodnie z „Regulaminem studiów...”, student ma prawo realizować program studiów w trybie Indywidualnego Planu Studiów (IPS). W tym przypadku dziekan powołuje opiekuna dydaktyczno-naukowego i jest opracowywany indywidualny dobór treści i form kształcenia, który może polegać na: 1) rozszerzeniu zakresu wiedzy w ramach studiowanego kierunku lub specjalności, 2) zmianie profilu kształcenia, 3) łączeniu dwu lub więcej specjalności w obrębie jednego lub więcej kierunków studiów, 4) udziale studenta w pracach badawczych,

5) zmianie planu studiów w związku z odbywaniem części studiów w innej uczelni, z uwzględnieniem ustalonych dla danego kierunku efektów i standardów kształcenia.

Ponadto Wydział Nauk Pedagogicznych UMK w Toruniu umożliwia studiowanie w ramach indywidualnej organizacji studiów. Ta forma kształcenia jest głównie adresowana do osób, które studiuje równolegle w innych uczelniach lub na innych kierunkach, a także do studentów niepełnosprawnych. Indywidualna organizacja polega na możliwości uzyskiwania zaliczeń bez obowiązku uczestnictwa w zajęciach wynikających z rozkładu zajęć dla danego roku i określonej grupy, do której student jest przypisany. Rozwiązanie to otwiera swobodny wybór grup danego typu zajęć, także spośród tych, które są realizowane na innych trybach studiów.

Należy zauważyć, że na Wydziale Nauk Pedagogicznych UMK wdrażane są różnorodne rozwiązania, które mają ułatwiać studiowanie osobom niepełnosprawnym, na przykład wykorzystuje się pętle indukcyjne (studenci z wadą słuchu) oraz platformę zdalnego nauczania (Moodle), a także wprowadza się niestandardowe formy zajęć, zaliczeń i egzaminów.

Konstrukcja programu i planów studiów dla kierunku pedagogika (studia stacjonarne i niestacjonarne), które obowiązują od roku akademickiego 2012/2013 jest prawidłowa. W planach studiów pierwszego i drugiego stopnia określono moduły kształcenia, a w nich wykaz przedmiotów z podziałem na lata i semestry studiów, liczbę godzin dydaktycznych poszczególnych przedmiotów z przypisanymi do nich punktami ECTS, formy zajęć i formy zaliczenia. Zaplanowana sekwencyjność przedmiotów została przygotowana bardzo starannie i nie wzbudza żadnych zastrzeżeń. Z analizy standardowo przygotowanych sylabusów wynika, że przypisane przedmiotom ogólnym treści kształcenia oparto na najnowszych wynikach badań w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych, a przedmiotom kierunkowym i specjalnościowym - na ostatnich osiągnięciach badawczych w obszarze nauk pedagogicznych. Formy zajęć dydaktycznych zostały właściwie dobrane (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, warsztaty, laboratoria, praktyki). Taką samą opinię należy wyrazić, gdy chodzi o dobór metod kształcenia. Zaplanowano i wykorzystuje się zarówno tradycyjne, oparte na przekazie wiedzy, ale także polegające na wyzwaniu twórczej aktywności w samodzielnym jej poszukiwaniu, co pozwala i zapewnia rozwijać u studentów ich umiejętności i kompetencje społeczne.

Również zdaniem studentów obecnych na spotkaniu z przedstawicielami zespołu wizytującego przygotowany program kształcenia dla kierunku „pedagogika” zapewnia im realizację założonych efektów kształcenia. Wyrażali pogląd, że różnorodne formy zajęć zarówno o charakterze teoretycznym, jak i praktycznym pozwalają na zdobycie odpowiedniej wiedzy, kompetencji, a także umiejętności praktycznych niezbędnych do podjęcia pracy pedagoga. Większość zajęć prowadzonych jest w sposób atrakcyjny a zakres materiału realizowany podczas zajęć odpowiada tematyce ćwiczeń.

Realizacji założonych celów oraz osiągnięciu efektów kształcenia służą także profesjonalnie organizowane praktyki pedagogiczne, które są przewidziane w trakcie odbywania studiów pierwszego stopnia, niezależnie od formy studiów (zob. zarządzenie nr 100 Rektora z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie zasad odbywania praktyk studenckich; uchwała Rady Wydziału z dnia 8 grudnia 2009 r. w sprawie wprowadzenia zasad i formy odbywania praktyk, kierowanie na Wydziale praktykami przez powołanego przez Dziekana koordynatora ds. praktyk, powołanie opiekunów praktyk na poszczególnych specjalnościach, sporządzenie regulaminów i instrukcji praktyk, wprowadzenie wystandaryzowanych druków skierowań na praktyki i druków opinii opiekuna praktyk o ich przebiegu, zawieranie z instytucjami i placówkami porozumień dotyczących przeprowadzania praktyk).

W zależności od specjalności praktyka przyjmuje różne postaci i różny wymiar godzinowy. Na przykład na specjalności pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna jest realizowana praktyka śródroczna (30 godzin w przedszkolu i 30 godzin w szkole) oraz praktyka ciągła (120 godzin: 2 tygodnie w przedszkolu i 2 tygodnie w szkole). Z kolei na specjalności resocjalizacja z profilaktyką społeczną można ją odbywać w trakcie całego toku kształcenia i trwa 120 godzin (4 tygodnie), a zaliczenie następuje wraz z zaliczeniem ostatniego semestru studiów. Jeszcze inaczej praktyka wygląda na specjalności edukacja dorosłych i specjalności pedagogika szkolna z socjoterapią. Przyjmuje ona charakter wolontariatu, który w przypadku pierwszej specjalności trwa 8 tygodni, natomiast drugiej – łącznie 160 godzin.

Powołani opiekunowie praktyk na poszczególnych specjalnościach monitorują i kontrolują ich przebieg w instytucjach i placówkach. Podstawą zaliczenia przez nich praktyk jest wykonanie wszystkich zadań przewidzianych w ich programie, uzyskanie opinii i oceny wystawionej przez opiekuna w placówce, wypełniony dziennik praktyk i załączone inne dokumenty, np. scenariusze i konspekty zajęć, sprawozdania z imprez, uroczystości. itp.

Z analizy dokumentów dotyczących praktyk wynika, że na kierunku pedagogika odbywają się one w instytucjach i placówkach zgodnych z kierunkiem i specjalnościami dyplomowania.

2). Ocena czy zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną.

Analiza programu kształcenia i programu studiów, a także sylabusów przedmiotów dowodzi, że zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość. Potwierdza to szczegółowa ocena zawarta w poprzednim punkcie.

3). W przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany i ich efekty,

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Realizowane programy studiów dla kierunku pedagogika, studia stacjonarne i niestacjonarne pierwszego i drugiego stopnia, niezależnie, czy zostały oparte na standardach kształcenia z 2007 r., czy na wzorcowych efektach kształcenia z 2011 r. zapewniają osiągnięcie każdego z określonych celów oraz ogólnych i szczegółowych efektów kształcenia, a także uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. Program studiów specjalności pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, która przygotowuje do zawodu nauczyciela, dodatkowo spełnia wymagania standardu kształcenia nauczycieli.

2) Zakładane w programach studiów efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość i tym samym gwarantują wysoki poziom kształcenia.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zrealizowania celów edukacyjnych programu studiów

1). Ocena czy struktura kwalifikacji osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów oraz ich liczba umożliwiają osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia.

Profil programu studiów pedagogicznych w wizytowanej jednostce określono jako ogólnoakademicki. Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe dla kierunku „pedagogika” oraz pozostali nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na tym kierunku wykazują kwalifikacje adekwatne do założonych celów i efektów kształcenia. Zarówno pod względem liczebności kadry jak i struktury jej kwalifikacji prowadzone studia znajdują silne i wielokierunkowe wsparcie w zespole nauczającym. W minimum kadrowym znalazły się osoby reprezentujące nauki społeczne i humanistyczne. Są w nim również osoby reprezentujące wszystkie subdyscypliny pedagogiczne, jakie historycznie ukształtowały się na najlepszych polskich uniwersytetach. Stąd kwalifikacje kadry są adekwatne do zakładanych efektów dydaktycznych należących do kanonu kształcenia pedagogicznego. To samo można stwierdzić w odniesieniu do efektów związanych z prowadzonymi specjalnościami. Każdej z nich odpowiada grupa nauczycieli posiadająca adekwatne kwalifikacje. Należy też zwrócić uwagę na silne wsparcie minimum kadrowego przez nauczycieli reprezentujących dziedziny wspierające pedagogikę.

Załącznik nr 5. Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. minimum kadrowe. Cz. II. pozostali nauczyciele akademicy.

2). Ocena spełnienia przez nauczycieli akademickich wymienionych w minimum kadrowym warunków określonych w przepisach prawa .

Do minimum kadrowego Uczelnia zgłosiła 27 nauczycieli akademickich, w tym 11 samodzielnych (6 z tytułem naukowym profesora i 5 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego) oraz 16 ze stopniem naukowym doktora. W aktach osobowych znajdują się dokumenty pozwalające na uznanie deklarowanych tytułów i stopni naukowych.

Wszystkie te osoby spełniają warunki określone w § 15 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445 z późn. zm.), tj.: „Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na określonym kierunku studiów

stanowi co najmniej sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora”, oraz § 13 pkt. 2 tj.: „Do minimum kadrowego, o którym mowa w § 15, są wliczani nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów, dla których uczelnia ta stanowi podstawowe miejsce pracy”. Każdemu ze zgłoszonych do minimum kadrowego nauczycieli akademickich na bieżący rok akademicki zaplanowano osobiście prowadzone na kierunku studiów i poziomie kształcenia zajęcia dydaktyczne w wymiarze przewidzianym § 13 ust. 3 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego stanowiącym, iż: „Nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora lub tytuł zawodowy magistra”.

Wszystkie osoby spełniają warunek ujęty w art. 112a ust. 3 ustawy i art. 9a ust. 1 Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572 z późn. zm.). Oświadczenia o zaliczeniu do minimum kadrowego ocenianego kierunku zostały złożone przed rozpoczęciem roku akademickiego, nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki. Żaden ze zgłoszonych do minimum kadrowego nauczycieli akademickich nie przekroczył limitu minimów kadrowych określonego w art. 112a ust. 1 – 2 ww. ustawy.

Zgodnie z art. 119 ust. 1. pkt 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, akty mianowania i umowy o pracę zawierają informację, czy Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy w rozumieniu wyżej wymienionej ustawy.

Biorąc pod uwagę wyłącznie wymagania formalne należy stwierdzić, iż warunek minimum kadrowego jest spełniony. Wszystkie zgłoszone do minimum kadrowego osoby mają dorobek należący do obszaru wiedzy adekwatnego do kierunku „pedagogika” (nauki społeczne i nauki humanistyczne), wiążący się z ocenianym kierunkiem i przydatny do realizowanego programu oraz założonych efektów. Poza jedną osobą wszystkie pozostałe wykazują prace opublikowane w okresie ostatnich 5 lat. Osoba ta (starszy wykładowca) opisując swój dorobek przedstawiła informacje o udziale w programach badawczych oraz o doświadczeniu praktycznym przydatnym do prowadzonych przedmiotów. Wobec braku

informacji o dorobku naukowym osoba ta nie może być wliczona do minimum kadrowego. W minimum kadrowym znajdują się reprezentanci obszaru kształcenia (nauki społeczne i humanistyczne), do którego przyporządkowano pedagogikę.

Na podstawie dokumentów oraz informacji uzyskanych podczas wizytacji należy stwierdzić, iż minimum kadrowe ocenianego kierunku studiów jest stabilne. Dla wszystkich zgłoszonych do minimum kadrowego nauczycieli akademickich Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy, a niewielkie – stwierdzone w trakcie wizytacji - zmiany w składzie minimum wynikają m.in. z przypadków losowych (np. śmierć nauczyciela akademickiego).Warto podkreślić, że stopnie naukowe doktora oraz doktora habilitowanego w większości uzyskane były na Wydziale prowadzącym oceniany kierunek studiów. Możliwość wieloletniego i pełnego rozwoju – od magistra do profesora - w macierzystej Uczelni dodatkowo umacnia stabilność stanu kadrowego ocenianego kierunku studiów, a także stanowi przesłankę do wniosku o dobrych perspektywach rozwoju potencjału naukowo-dydaktycznego. Zauważalna jest silna identyfikacja kadry z wizytowaną jednostką. Nieliczni nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe wchodzi w skład minimum kadrowego w innych szkołach wyższych.

Wizytowana jednostka spełnia także wymagania dotyczące relacji pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów. Współczynnik ten wynosi 1: 39,5 i jest większy niż określony w rozporządzeniu 1: 160.

Obsada zajęć – poza kilkoma przypadkami - nie budzi zasadniczych zastrzeżeń. Wątpliwości budzi powierzenie przedmiotów: „Wprowadzenie do socjologii”, „Zaburzenia seksualne” osobom reprezentującym pedagogikę.

Na podstawie porównawczej analizy kwalifikacji nauczycieli akademickich z powierzanymi im przedmiotami, a także na podstawie przedłożonych dokumentów można stwierdzić, że w wizytowanej jednostce kwestia obsady zajęć jest systemowo rozwiązana na poziomie kierowników katedr i powołanej Komisji Kierowników Katedr. Propozycje obsady zajęć są dyskutowane i rozstrzygane kolegiально. W przypadku powierzenia zajęć w ramach umowy cywilno-prawnej propozycję kierownika katedry zatwierdza Wydziałowa Komisja ds. Kształcenia. Nauczyciele akademicy spoza minimum kadrowego prowadzą przedmioty adekwatne do ich kwalifikacji, choć nie zawsze pokrywają się one z reprezentowaną przez nich subdyscypliną pedagogiczną.

Załącznik nr 6 Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena.

Wszystkie hospitowane przez Zespół wizytujący zajęcia dydaktyczne realizowane były zgodnie z istniejącym, tygodniowym rozkładem zajęć. Ich przebieg oraz realizowane treści odpowiadały tytułom przedmiotów. Prowadzący zajęcia byli do zajęć przygotowani zarówno od strony rzeczowej jak i metodycznej. Studenci również żywo uczestniczyli w zajęciach, potwierdzając tym swoje przygotowanie. W każdym przypadku były to zajęcia prowadzone na dobrym akademickim poziomie.

3). Ocena prowadzonej polityki kadrowej i jej spójności z założeniami rozwoju ocenianego kierunku studiów:

Zarówno na podstawie analizy minimum kadrowego jak i przyjętych procedur prowadzona na Wydziale Nauk Pedagogicznych UMK polityka kadrowa zasługuje na pozytywną ocenę. Jest ona elementem polityki kadrowej prowadzonej przez Uniwersytet. Senat pracuje nad uchwałą wprowadzającą zmiany w kierunkach polityki kadrowej. W wizytowanej jednostce obowiązuje ustalona procedura doboru i weryfikacji nauczycieli akademickich. Wnioski dotyczące obsady zajęć składają kierownicy katedr. Są one zatwierdzane przez powołaną dla tych celów Komisję Kierowników Katedr. W sprawach obsady zajęć na podstawie umów cywilno-prawnych wnioski kierowników katedr – zgłaszane w formie ujednoczonego formularza - są zatwierdzane przez Wydziałową Komisję ds. Kształcenia. Poza danymi osobowymi umieszczono w nim punkt „Merytoryczne uzasadnienie wniosku”, w którym wskazuje się na zgodność kwalifikacji nauczyciela akademickiego z tematyką powierzanych mu zajęć.

Poza wskazanymi przypadkami porównawcza analiza kwalifikacji nauczycieli akademickich z tematyką prowadzonych przez nich zajęć nie ujawniła nieprawidłowości. Należy zwrócić uwagę, że wizytowana jednostka ma wsparcie w potencjale kadrowym całej uczelni.

Ważnym elementem polityki kadrowej w wizytowanej jednostce jest okresowa ocena nauczycieli akademickich. Jej prawną podstawą jest par. 106 statutu UMK. Kwestionariusze ocen pracowników dydaktycznych, adiunktów oraz nauczycieli ze stopniem naukowym doktora habilitowanego obejmują m.in. oceny w zakresie działalności naukowej (ew. podnoszenie własnych kwalifikacji), dydaktycznej i organizacyjnej. Na wizytowanym wydziale działa Wydziałowa Komisja ds. Oceny Nauczycieli. Ocenę przeprowadza się co 2 lata.

W trakcie spotkania z zespołem wizytującym dyskutowano następujące zagadnienia:

- działania wspierające rozwój kadry naukowo-dydaktycznej: nauczyciele akademicy wysoko ocenili pod tym względem wizytowaną jednostkę wskazując na udzielane w przypadkach potrzeb obniżki pensum, urlopy naukowe, wyjazdy na staże i konferencje. Zwrócili też uwagę na jasne i przejrzyste zasady oceniania i rozdzielania środków na badania.

- warunki lokalowe: zebrani wyrazili rozgoryczenie z powodu przedłużającej się niepewności i odkładania decyzji władz uniwersyteckich co do poprawy warunków lokalowych i przyszłej lokalizacji wydziału. Obecne warunki uznano za niezadowalające.

- perspektywy rozwoju jednostki: zebrani uznali, że Wydział nauk Pedagogicznych UMK ma korzystne perspektywy rozwoju. Pomimo niżu stan liczbowy studentów utrzymuje się na niezmiennym poziomie.

- system studiów: uznano, że przejście na dwustopniowy system studiów przyniosło sporo niekorzystnych zmian, zwłaszcza w odniesieniu do poziomu zajęć. Uznano, że należy podjąć środowiskową dyskusję nad przywróceniem studiów jednolitych na kierunku „pedagogika” w jednostkach reprezentujących najwyższy poziom akademicki.

Zebrana kadra wykazała silną identyfikację z rodzimym wydziałem. Jest to dodatkowym potwierdzeniem jej stabilności a także oceny prowadzonej polityki kadrowej.

4). W przypadku kolejnej oceny jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić zmiany, ich wpływ na osiągnięte efekty i jakość kształcenia, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń sformułowanych poprzednio lub efektów działań naprawczych.

W okresie od ostatniej oceny PKA wizytowana jednostka przekształciła się z instytutu w wydział, a jej potencjał kadrowy umocnił się. Przybyło 5 doktorów habilitowanych i 4 profesorów. Wydział po uzyskaniu uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego uruchomił studia doktoranckie.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego: wyróżniająca

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Struktura kwalifikacji kadry nauczającej koresponduje z realizowanym programem oraz umożliwia osiągnięcie założonych efektów zarówno w obszarze akademickiego kanonu kształcenia na kierunku „pedagogika”, jak i w zakresie prowadzonych specjalności.**
- 2) Wizytowana jednostka w pełni spełnia wymagania dotyczące minimum kadrowego w odniesieniu do poziomu i profilu studiów oraz w odniesieniu do liczby studentów. Uwagę zwraca stabilność kadry nauczającej, jej dotychczasowy rozwój oraz perspektywy rozwojowe.**
- 3) Prowadzona polityka kadrowa zasługuje na wysoką ocenę ze względu na systematyczną stymulację rozwoju potencjału kadrowego i jego spójność z programem studiów oraz ze względu na stworzone perspektywy rozwoju studiów pedagogicznych w UMK.**

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

W 2011 r. Wydział uzyskał nowe pomieszczenia zlokalizowane w kampusie uniwersyteckim. Dzięki temu znacznie poprawiły się dotychczasowe warunki pracy wizytowanej jednostki. Uzyskano nowe pomieszczenia dydaktyczne, naukowe, i administracyjne, a także możliwość korzystania z infrastruktury dydaktycznej (głównie z sal wykładowych) innych wydziałów. W dalszym jednak ciągu niniejsza lokalizacja Wydziału pozostaje tymczasową, co uniemożliwia pełne dostosowanie posiadanej infrastruktury do potrzeb realizowanego procesu kształcenia, zwłaszcza w obszarze przedmiotów metodycznych, warsztatowych czy terapeutycznych, które są niezbędne w kształceniu pedagogicznym. Nowa lokalizacja nie rozwiązuje także w dalszym ciągu trudnych warunków lokalowych pracowników naukowo - dydaktycznych.

Obecnie bazę Wydziału stanowią: 1 sala wykładowa o 190 miejscach, 8 sal ćwiczeniowych o 25-30 miejscach, 4 sale seminaryjne po 12 miejsc każda oraz 2 sale komputerowe po 30 miejsc. Wydział ponadto korzysta z sal wykładowych i ćwiczeniowych Wydziału Humanistycznego, zlokalizowanego w bezpośrednim sąsiedztwie. Wszystkie z

pozostawionych do dyspozycji Wydziału sal dydaktycznych wyposażone są w niezbędny sprzęt multimedialny. Mimo, że baza dydaktyczna wizytowanego Wydziału nie do końca zaspakaja potrzeby realizowanej koncepcji kształcenia, to jednak umożliwia ona w znacznym stopniu realizację zakładanych efektów kształcenia.

Równie ważnym elementem procesu dydaktycznego są praktyki i liczne zajęcia praktyczne oraz warsztatowe realizowane poza uczelnią, na terenie rozmaitych instytucji i placówek oświatowych, edukacyjnych, opiekuńczych, resocjalizacyjnych, itp. Dobór tych placówek, jak i warunki odbywania wskazanych zajęć w opinii pracowników i studentów nie budzą zastrzeżeń.

Istotnym wreszcie elementem wspierającym realizowany proces dydaktyczny i naukowy Wydziału, jest jego zaplecze biblioteczne. Poza Biblioteką Główną UMK w ramach wydziału działa Biblioteka Wydziałowa dysponująca ponad 22 tys. vol. Pozycji zwartych i ponad 1600 vol czasopism naukowych (55 tytułów czasopism krajowych). Do dyspozycji czytelników pozostawionych jest 10 komputerów gwarantujących dostęp do katalogu i zasobów internetowych, a także czytelnia umożliwiająca korzystanie z zasobów bibliotecznych na miejscu. Biblioteka przystosowana jest także dla osób niepełnosprawnych.

Studenci dobrze oceniają bazę dydaktyczną Uczelni. Sale wykładowe są przestrzenne i odpowiednio oświetlone, pracownie są wyposażone w sprzęt komputerowy czyny i sprawny oraz w nowoczesny sprzęt multimedialny. Na terenie całej Uczelni istnieje możliwość dostępu do Internetu oraz komputerów. Studenci uważają księgozbiór Biblioteki i Czytelni za wystarczający, zaznaczyli również, że jest on konsekwentnie powiększany. Dostępna jest literatura fachowa i czasopisma branżowe. Katalog Biblioteki jest w pełni skomputeryzowany. Również wiele materiałów dydaktycznych dostępnych jest dla studentów w formie elektronicznej.

Zajęcia na kierunku „pedagogika” prowadzone są w różnych budynkach. Infrastruktura tylko jednego jest dostosowana do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami – znajdują się w nim windy oraz toalety dla osób z niepełnosprawnościami a największe sale dostosowane są do osób słabo słyszających (zamontowano w nich urządzenia wspomagające słyszenie - pętle indukcyjne).

Niewątpliwie baza dydaktyczna z której obecnie korzysta Wydział Nauk Pedagogicznych uległa od ostatnie wizytacji PKA znacznej poprawie, to jednak w dalszym ciągu nie w pełni umożliwia ona realizację przyjętych założeń programowych studiów pedagogicznych oraz nie stwarza odpowiednich warunków dla ich dalszego rozwoju.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Infrastruktura Wydziału Nauk Pedagogicznych wprowadzie w ostatnich latach znacznie poprawiła się, to jednak w dalszym ciągu jego lokalizacja jest tymczasowa, co nie w pełni pozwala dostosować posiadaną infrastrukturę do specyficznych potrzeb realizowanego procesu kształcenia. Mimo tych zastrzeżeń Infrastruktura dydaktyczna pozostawiona do dyspozycji Wydziału pozwala realizować zakładane efekty kształcenia. Studenci w swoich opiniach dobrze oceniają bazę dydaktyczną i naukową Wydziału. Sale wykładowe są ich zdaniem funkcjonalne i wyposażone w nowoczesny sprzęt multimedialny, księgozbiór Biblioteki i Czytelni jest zadowalający. Nie wszystkie jednak budynki w których odbywają się zajęcia są wystarczająco dostosowana do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Polityka wizytowanej jednostki w sprawie badań naukowych jest elementem strategii przyjętej przez Uniwersytet. Na mocy uchwały senat powołał Komisję ds. Nauki. Jej zadania dotyczą m. in. nadzoru nad przebiegiem prac związanych z ocenami parametrycznymi wydziałów, nadzoru nad okresowymi ocenami nauczycieli akademickich oraz opracowania strategii rozwoju badań naukowych.

Analiza wykazu tematów badań prowadzonych na Wydziale Nauk Pedagogicznych UMK stanowi podstawę do wniosku, że ze względu na liczbę projektów oraz rozległość penetrowanego pola lokują się one w obszarach nauk społecznych i humanistycznych, a zarazem wyraźnie korespondują z programem studiów pedagogicznych, a także wykraczają poza jego ramy. Można więc sądzić, że badania mają wpływ na prowadzony proces

kształcenia, a zarazem otwierają perspektywy jego rozwoju. Część programów badawczych lokuje się w kanonie problemów należących do klasycznego kształcenia na kierunku „pedagogika”. Można w tym kontekście wymienić takie tematy, jak: teoretyczne podstawy edukacji moralnej, gimnazjum jako przestrzeń konstruowania tożsamości upozorowanej, pedagogiczne implikacje filozoficznych koncepcji Józefa Marii Bocheńskiego, utopie edukacyjne, pedagogika drogi i edukacja narracyjna, subkultury etyczne w szkole, czas i przestrzeń jako konteksty wychowania. Konstruowanie teorii pedagogicznych. Obok tych tematów prowadzone są badania powiązane z kształceniem w zakresie specjalności; np. w kręgu alternatywnych form edukacji międzykulturowej, głębokie deficyty rozwoju, mechanizmy i prawidłowości rozwojowe we wczesnej dorosłości, funkcjonowanie społeczne młodzieży z problemami emocjonalno-behawioralnymi, budowanie partnerstwa lokalnego a kształtowanie aktywności społecznej, chrześcijańskie metody resocjalizacji młodzieży, strategiczne kompetencje edukatorów osób dorosłych, rozwój moralny dzieci a stosowane metody komunikacji, strategie rozwoju wychowania przedszkolnego.

Wpływ prowadzonych badań na indywidualizację kształcenia można rozpatrywać w kontekście programów badawczych korespondujących z prowadzonymi, wybieranymi przez studentów specjalnościami oraz z działalnością studenckich kół naukowych.

Udział studentów w badaniach jest realizowany głównie poprzez działalność sekcji badawczych Koła Naukowego Pedagogów: andragogicznej, animacji kultury, badawczej, pedagogiki specjalnej itd. Studenci uczestniczą w badaniach głównie poprzez organizację i udział w konferencjach naukowych, sesjach, obozach naukowych i współpracę z lokalnymi instytucjami edukacyjnymi, kulturalno-oświatowymi i resocjalizacyjnymi (m.in. współpraca z niepubliczną szkołą „Żagle”, z Domem Pomocy Społecznej w Siemionkach, z aresztami śledczymi). Zgodnie z opinią studentów Uczelnia stwarza odpowiednie możliwości w zakresie uczestnictwa w pracach badawczych. Studenci – najczęściej członkowie Studenckiego Koła Naukowego Pedagogów, są angażowani i zapraszani do badań prowadzonych przez pracowników, biorą udział w licznych konferencjach i warsztatach, organizują konferencje tematyczne oraz zamieszczają swoje publikacje w Roczniku Andragogicznym oraz Edukacji Otwartej. Pracownicy zwiększają świadomość studentów, w jaki sposób powinno realizować się projekty naukowe oraz w jaki sposób można uzyskać wsparcie finansowe.

Zgodnie z opinią studentów Uczelnia stwarza odpowiednie możliwości w zakresie uczestnictwa w pracach badawczych. Studenci – najczęściej członkowie Studenckiego Koła Naukowego Pedagogów, są angażowani i zapraszani do badań prowadzonych przez pracowników, biorą udział w licznych konferencjach i warsztatach, organizują konferencje tematyczne oraz zamieszczają swoje publikacje w Roczniku Andragogicznym oraz Edukacji Otwartej. Pracownicy zwiększają świadomość studentów, w jaki sposób powinno realizować się projekty naukowe oraz w jaki sposób można uzyskać wsparcie finansowe.

Badania prowadzone na Wydziale finansowane są z dotacji ministerstwa na badania własne oraz statutowe. Uwagę zwraca planowa polityka dysponowania funduszami poprzez naprzemienne kierowanie środków na utrzymanie potencjału badawczego oraz rozwój młodej kadry. Fundusz badań zasilany jest także z dotacji rektora w formie grantów oraz z grantów ministerialnych.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego: wyróżniająca

Działalność badawcza wizytowanej jednostki zasługuje na wysoką ocenę. Dzięki dotychczasowej polityce w tej dziedzinie wydział osiągnął wysoką pozycję wśród uniwersyteckich jednostek w Polsce prowadzących badania pedagogiczne (kategoria I w parametryzacji z 2010 r.). Dysponując dotacjami z różnych źródeł Wydział rozwinął wielokierunkową działalność badawczą, którą efektywnie łączy z doskonaleniem procesu kształcenia, a także z rozwojem własnego potencjału badawczego. Podstawą wysokiej oceny jest także związek prowadzonych badań z programem kształcenia oraz aktywność badawcza studenckich kół naukowych i ich współpraca z okolicznymi placówkami.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

1). Ocena czy zasady rekrutacji umożliwiają dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia.

Wymagania dla kandydatów na studia w roku ak. 2012/13 określa Uchwała Senatu UMK. Biorąc pod uwagę ogólne cele kształcenia na studiach pedagogicznych można stwierdzić, że wizytowana jednostka rekrutuje kandydatów dysponujących wiedzą i umiejętnościami umożliwiającymi osiągnięcie zakładanych efektów. Przyjęte zasady nie zawierają regulacji dyskryminujących jakąkolwiek grupę. Wielkość rekrutacji jest dostosowana do potencjału kadrowego wydziału. Kandydaci na pedagogiczne studia II stopnia muszą posiadać tytuł licencjata. W przypadku ukończenia studiów innego kierunku niż pedagogika muszą oni uzupełnić brakujące przedmioty należące do kanonu studiów pedagogicznych I stopnia. W rekrutacji na studia II stopnia bierze się pod uwagę wynik studiów I stopnia.

2). Ocena czy system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen, a wymagania w nim określone są wystandaryzowane.

System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się poprzez wymagania dotyczące m.in. prac zespołowych, lektur, prac zaliczeniowych. Wymagania i oceny są powiązane z opracowanymi przez nauczycieli akademickich programami. Oni też ponoszą odpowiedzialność za stosowane testy weryfikujące osiągnięcia studentów i kryteria oceniania. Nie stwierdzono działań koordynujących pracę nauczycieli pod tym względem System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces kształcenia się i zdobywania umiejętności praktycznych. Zachowana jest przejrzystość ocen a wymagania podawane są przez wykładowców na zajęciach..

Zdaniem studentów system oceny studentów jest obiektywny i przejrzysty. Zakres wymaganego materiału, forma przeprowadzenia oraz zasady oceniania prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych są przedstawiane studentom przez nauczycieli akademickich na pierwszych zajęciach. Studenci uważają, że formy przeprowadzenia egzaminów zapewniają obiektywizm oceny. Na indywidualną prośbę studenci mają dostęp do swoich prac zaliczeniowych oraz uzyskania informacji zwrotnej o popełnionych błędach w czasie godzin wyznaczonych przez wykładowców na konsultacje. Studentom są znane również zasady przystępowania do egzaminów poprawkowych oraz korzystania z egzaminu komisyjnego, które określa Regulamin Studiów.

3). Ocena możliwości mobilności studentów stworzonych poprzez strukturę i organizację programu ocenianego kierunku. Ocena działań wspierających mobilność studentów, w tym związanych z popularyzacją wiedzy na temat systemu ECTS, i ułatwiania studentom wykorzystania możliwości stwarzanych przez ten system zarówno w kraju jak i za granicą.

Ocena wpływu współpracy międzynarodowej prowadzonej przez jednostkę na możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia (wymiana studentów, udział studentów w badaniach realizowanych w ramach tej współpracy). Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość uczestnictwa w wymianach studenckich w ramach programu Erasmus w 14 Uczelniach w Europie. Wszystkie informacje dotyczące wymiany i programu znajdują się na stronie internetowej. Kryteriami uczestnictwa w wymianie są: bardzo dobre wyniki w nauce i komunikatywna znajomość języka obowiązującego w kraju do którego się wyjeżdża.

Studenci wizytowanego kierunku obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym nie posiadali informacji o wymianach studenckich. Pytani o przyczyny braku zainteresowania wymianą zagraniczną zwracali uwagę na problemy z nadrobieniem materiału potrzebnego do zajęć w kolejnym semestrze oraz ze względu na ograniczenia finansowe.

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu prowadzi również współpracę z uczelniami w ramach studenckiej wymiany krajowej. Wiedza studentów dotycząca wymian jest znikoma. Istotnym faktem jest również brak informacji na temat transferu osiągnięć osób powracających z wymiany zagranicznej.

4). Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej nad studentami ocenianego kierunku studiów, w tym wspomaganie studentów w procesie uczenia się: bez udziału nauczycieli akademickich oraz z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość.

System opieki naukowej i dydaktycznej

W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym studenci wielokrotnie zwracali uwagę na bardzo dobre relacje z władzami Uczelni i kadrami dydaktyczną. Ich zdaniem są to w większości osoby wykwalifikowane, dobrze przygotowane merytorycznie i przyjazne studentom. Prowadzących bardzo często można zastać nawet poza wyznaczonymi przez

siebie konsultacjami, a aby ułatwić kontakt ze sobą podają oni do ogólnej informacji swoje adresy e-mail oraz czasami numery telefonów.

Studenci w trakcie spotkania wskazali, że mają bardzo dużą swobodę w momencie dokonywania wyboru seminarium oraz tematu pracy dyplomowej. Zapytani o liczbę osób w grupach odpowiedzieli, że jest wystarczająca do prawidłowego prowadzenia zajęć. Każda grupa ma wyznaczone godziny konsultacji, w których może przyjść i porozmawiać na temat swojej pracy dyplomowej.

Studenci podkreślali bardzo dobrze rozwinięty program indywidualizacji studiów. Studenci wizytowanego kierunku podkreślili również, że ich Uczelnia dysponuje bardzo szeroką ofertą dydaktyczną. Warty poprawy jest fakt, że studenci preferowaliby naukę języków obcych z wykorzystaniem słownictwa specjalistycznego, który pomoże im w przyszłej karierze zawodowej.

Studenci pozytywnie ocenili także system praktyk. Funkcjonuje on należycie i przygotowuje studenta do pracy zawodowej. Wykazuje się właściwą elastycznością, czego wyrazem jest możliwość zaliczenia jako praktyki pracy zawodowej studenta.

Umowa student – uczelnia jak i zarządzenie rektora w sprawie wysokości opłat obowiązujących studentów za zajęcia dydaktyczne nie budzi wątpliwości. Udostępnione w trakcie wizytacji losowo wybrane umowy nie zawierają klauzul analogicznych do klauzul uznanych przez UOKiK za niedozwolone.

Studenci pozytywnie ocenili dostęp do najbardziej dla nich znaczących informacji, poprzez platformę Moodle, który zapewnia dostęp do informacji dotyczących przebiegu studiów (podział godzin, oceny z zaliczeń i egzaminów, plan studiów, informacje o prowadzących, o pracach dyplomowych itp.), informacji finansowych (terminy płatności, stypendia, odsetki itp.), system USOS oraz zamieszczanie informacji w gablotach przy Dziekanacie.

Podsumowując, system opieki naukowej i dydaktycznej studenci oceniają pozytywnie. Większość studentów zapytana czy podjęłaby ponownie naukę na Uczelni, odpowiedziała twierdząco.

Działalność wspierająca rozwój zawodowy, kulturowy i społeczny:

Samorząd Studentów posiada własne biuro wyposażone w odpowiedni sprzęt oraz dysponuje budżetem, który uznany został za wystarczający do prowadzenia aktywnej działalności na rzecz środowiska studenckiego.

Samorząd opiniuje w formie uchwał Regulamin Studiów, Regulamin przyznawania świadczeń pomocy materialnej oraz plany studiów. Liczba przedstawicieli studentów w Senacie Uczelni spełnia wymóg określony w art. 61 ust. 3 Ustawy. Na podstawie listy członków Rady Wydziału, stwierdzić należy, że liczba przedstawicieli studentów nie spełnia wymogu art. 67 ust. 4 Ustawy mówiącego o 20% składu rady podstawowej jednostki organizacyjnej.

Działalność Biura Karier na Wydziale jest zauważalna, studenci wykazują znajomość tej jednostki uczelnianej i jej działalności. Biuro Karier zajmuje się pomocą przy organizacji praktyk, badaniem losów absolwentów oraz współpracą z otoczeniem gospodarczym.

W ramach Wydziału Nauk Pedagogicznych działa Studenckie Koło Naukowe Pedagogów, które dzieli się na 10 sekcji. Członkowie SKNP pracują zarówno w ramach wspólnych działań, jak i realizują inicjatywy w obrębie poszczególnych Sekcji. Członkowie koła organizują liczne konferencje, wydają czasopismo promujące aktywność studencką „Głos”, biorą udział w projektach badawczych, konferencjach, warsztatach oraz zamieszczają swoje publikacje w czasopismach tematycznych. Studenci pozytywnie oceniają współpracę z opiekunem koła.

Uczelnia umożliwia studentom kierunku rozwój zawodowy, kulturowy oraz społeczny. Wykorzystuje ona również potencjał otoczenia gospodarczo – społecznego. Członkowie Samorządu oraz Studenckiego Koła Naukowego Pedagogów pozytywnie oceniają współpracę z Władzami Uczelni.

System pomocy materialnej

Przyznawanie świadczeń pomocy materialnej odbywa się na podstawie Regulaminu przyznawania pomocy materialnej studentom Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Regulamin obejmuje wszystkie rodzaje świadczeń pomocy materialnej przewidziane w art. 173 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Podziału dotacji ze środków funduszu pomocy materialnej dokonuje Rektor w porozumieniu z przedstawicielami samorządu

zgodnie z art. 174 ust. 2 Ustawy. Zgodnie z art. 174 ust. 4 Ustawy podział dotacji uwzględnia proporcję między stypendiami socjalnymi a stypendiami Rektora dla najlepszych studentów.

Wydziałowa Komisja Stypendialna oraz Odwoławcza Komisja Stypendialna są powoływane z w zgodzie z art. 177 ust. 3 Ustawy. Decyzje podejmowane w sprawach przyznawania pomocy materialnej zawierają wszystkie elementy określone w Kodeksie postępowania administracyjnego.

Studenci wizytowanego kierunku uznają sposób przyznawania i wypłacania świadczeń za sprawny. Wszystkie informacje znajdują się na platformie internetowej Uczelni oraz w gablotach przy Dziekanacie.

W regulaminie zamieszczone są kryteria punktowania osiągnięć naukowo-badawczych studenta. Stypendium rektora dla najlepszych studentów przyznawane jest na podstawie osiągniętej średniej ocen oraz osiągnięć naukowych, sportowych lub artystycznych. Studenci są zorientowani jak punktowane są ich osiągnięcia.

W trakcie wizytacji domów studenckich oraz stołówki można było zauważyć duże zainteresowanie studentów ofertą jaką proponuje Uczelnia w tym względzie. W ich opinii posiłki oferowane w stołówce są smaczne oraz niedrogie. Większość domów studenckich zlokalizowana jest w bezpośrednim sąsiedztwie budynków dydaktycznych. Zapewniają one przy tym dobre warunki zamieszkania oraz rozsądne ceny. Jeden z akademików przystosowany jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ruchowymi.

System pomocy materialnej w wizytowanej jednostce należy zatem uznać za bardzo dobry.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Przyjęte zasady rekrutacji umożliwiają dobór kandydatów dysponujących wiedzą i umiejętnościami umożliwiającymi osiągnięcie zakładanych efektów oraz nie zawierają zapisów dyskryminujących jakąkolwiek grupę. Wielkość rekrutacji jest powiązana z potencjałem kadrowym

2) Zdaniem studentów system oceny studentów jest obiektywny, przejrzysty i zorientowany na proces uczenia się. Studenci są zaznajomieni ze wszystkimi swoimi prawami oraz obowiązkami..

3) Studenci wizytowanego kierunku mają szerokie możliwości uczestnictwa w wymianach studenckich w ramach programu Erasmus. Uczelnia uczestniczy również w programie wymiany krajowej MOST. Uczelnia mogłaby jednak bardziej zadbać o skuteczność informowania studentów o możliwościach wymiany krajowej.

4) System pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej jest prawidłowy i w pełni zadowala studentów oraz sprzyja ich rozwojowi. Uczelnia w pełni również zapewnia studentom rozwój zawodowy, kulturowy oraz społeczny.

8. Stosowanie na ocenianym kierunku studiów wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zorientowanego na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia

1). Ocena działań zmierzających do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

Mechanizmy działania funkcjonującego w Uczelni Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (zwanego dalej WSZJK lub systemem) określone zostały w Uchwale Nr 105 Senatu UMK z dnia 27 listopada 2007 r. w sprawie wprowadzenia w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz w Zarządzeniu Nr 73 Rektora UMK z dnia 8 czerwca 2009 r. w sprawie ankietowego badania opinii studentów o zajęciach dydaktycznych realizowanych w UMK. Przytoczona na wstępie Uchwała określa: cel i przedmiot Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, instrumenty systemu, parametry ilościowe oraz wykorzystanie wyników ocen. W ramach WSZJK ocenie podlegają: program kształcenia, realizacja procesu kształcenia, warunki realizacji procesu kształcenia oraz wyniki kształcenia. Realizacji WSZJK służą: formalna dokumentacja procesu dydaktycznego, ankietyzacja studentów oraz hospitacje. Uchwała określa 3 generalne cele: stymulowanie ciągłego doskonalenia jakości kształcenia, podniesienie rangi pracy dydaktycznej oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji o jakości kształcenia i poziomie wykształcenia absolwentów. Przedmiotem oceny są programy, ich realizacja, warunki realizacji oraz wyniki. Cele systemu zapewnienia jakości kształcenia osiągnąć są przez analizę dokumentacji procesu dydaktycznego, ankietyzację studentów i hospitacje zajęć

Rektor Uczelni wydał ponadto następujące zarządzenia:

- Nr 59 z dnia 28 maja 2009 r. w sprawie procedur ukończenia studiów wyższych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu;
- Nr 73 z dnia 8 czerwca 2009 r. w sprawie ankietowego badania opinii studentów o zajęciach dydaktycznych realizowanych w UMK;
- Nr 100 z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie zasad odbywania praktyk studenckich.

Na kierunku „pedagogika” jednym z podstawowych narzędzi służących ocenie jakości kształcenia jest ankieta, która jest ważnym narzędziem weryfikacji efektów kształcenia, systemu oceny prac zaliczeniowych, projektowych i organizacyjnych. Badanie opinii studentów przeprowadza się przy pomocy informatycznego systemu ankietującego, który zintegrowany jest z systemem USOS. Standardowa dla całej uczelni ankieta opracowywana jest przez Komisję Dydaktyczną Uniwersytetu. Rady Wydziałów mogą dodatkowo zamieścić we wzorze ankiety treści odzwierciedlające specyfikę dydaktyki danej jednostki organizacyjnej. Zbiorcze wyniki ankiet są analizowane i oceniane przez utworzoną na Wydziale Nauk Pedagogicznych Wydziałową Komisję Dydaktyczną, która formułuje wnioski i sugestie w zakresie poprawy jakości kształcenia na kierunku. Do zadań Komisji należy także sporządzanie opinii w sprawie planów studiów i programów kształcenia. Działalność Wydziałowej Komisji Dydaktycznej udokumentowana jest sporządzonymi protokołami z posiedzeń. Ocena nauczycieli akademickich stanowi integralną część wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. W Uczelni powstały Komisja Oceniająca Uniwersytetu, Odwoławcza Komisja Oceniająca Uniwersytetu oraz powołana przez Radę Wydziału Nauk Pedagogicznych w dniu 9 października 2012 r. - Wydziałowa Komisja Oceniająca na kadencję 2012-2016. Podstawą oceny nauczyciela akademickiego są osiągnięcia dydaktyczne, naukowe oraz organizacyjne. Przy dokonywaniu oceny nauczycieli akademickich dotyczącej wypełniania obowiązków dydaktycznych uwzględnia się opinie studentów wyrażane w ankietach. Bieżąca ocena nauczycieli akademickich jest obowiązkiem ich bezpośrednich przełożonych. Wizytowana jednostka w ramach systemu prowadzi ocenę nauczycieli co dwa lata, systematyczne hospitacje zajęć (ich wyniki są dokumentowane w arkuszu oceniającym). Zagadnienie przejrzystości i upowszechniania informacji o monitorowaniu jakości pracy dydaktycznej jest obecnie w wizytowanej jednostce

dyskutowane. Bierze się między innymi pod uwagę pewne związane z tym niebezpieczeństwa, jak np. tendencyjne oceny studentów.

Ocena przebiegu praktyk dokonywana jest przez opiekunów praktyk w oparciu przywołane wyżej o Zarządzenie Rektora Nr 100 z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie zasad odbywania praktyk studenckich.

Funkcjonujące w Uczelni Biuro Karier UMK realizuje od roku 2008 roku obowiązek monitorowania losów zawodowych absolwentów uczelni wyższych. Biuro Karier zajmuje się również pośrednictwem w znalezieniu pracy, poradnictwem zawodowym oraz organizacją szkoleń podnoszących umiejętności radzenia sobie na rynku pracy.

W wizytowanej jednostce prowadzone są także systematyczne prace nad modyfikacjami programów i sylabusów. Zajmuje się tym Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia. Podstawą ocen i ewentualnych modyfikacji są opinie studentów oraz doświadczenia nauczycieli akademickich. W przypadkach rażących uchybień interweniuje dziekan i Komisja Kierowników Katedr.

Testy sprawdzające osiągnięcia studentów nie są weryfikowane. Uznano bowiem, że ponosi za nie odpowiedzialność nauczyciel akademicki jako autor programu. Takie rozwiązanie należy uznać za niewystarczające. Zagadnienie to powinno stać się przedmiotem prowadzonych przez np. Komisję Kierowników Katedr prac. Można przyjąć rozwiązanie, że weryfikacja testów oraz innych form sprawdzania osiągnięć studentów dotyczy tych przedmiotów, w których rozkłady ocen budzą zastrzeżenia i tych, które wypadły słabiej w studenckich ocenach

Oceniając efektywność stosowanych procedur należy wskazać przede wszystkim na ich rolę obszarze zadań wykonywanych przez powołane wydziałowe komisje: Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, Komisja Kierowników Katedr, Wydziałowa Komisja Dydaktyczna. Warto zastanowić się, czy nie mamy tu do czynienia z nadmiarem komisji i w związku z tym, czy nie zachodzi zjawisko krzyżowania się ich kompetencji, a w konsekwencji pominięcia niektórych ważnych zagadnień.

Można też sądzić, że podstawowym elementem systemu jest ankietowa ewaluacja zajęć przez studentów oraz okresowa ocena nauczycieli akademickich. Badany jest więc proces i

zasoby kadrowe przy słabszej koncentracji na ocenie efektów (brak weryfikacji testów i innych form sprawdzających osiągnięcia studentów).

2). Ocena udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia

Wydział utrzymuje ścisłe kontakty z ok. 50 interesariuszami zewnętrznymi. Są to rozmaite i liczne placówki edukacyjne, kulturalno - oświatowe, opiekuńcze, profilaktyczno – resocjalizacyjne, itp. Na terenie tych placówek studenci odbywają swoje praktyki zawodowe, a także liczne zajęcia terenowe, metodyczne, czy terapeutyczne. Przedstawiciele tych instytucji jako doświadczeni praktycy realizują także ze studentami wiele zajęć metodycznych i warsztatowych w bezpośredniej więzi z praktyką. Wydział niestety nie sformalizował dotychczas tych licznych i żywych kontaktów z interesariuszami zewnętrznymi dla potrzeb programowania i monitorowania realizowanego procesu kształcenia i jego jakości. Udział wskazanych podmiotów na koncepcję i jakość procesu kształcenia przybiera bardziej postać nieformalnych kontaktów i tą też drogą wpływa na ostateczny kształt realizowanego procesu kształcenia.

Udział natomiast interesariuszy wewnętrznych (głównie studentów) ma charakter już bardziej sformalizowany. Przede wszystkim studenci reprezentowani przez swoich mandatariuszy zasiadają we wszystkich gremiach Wydziału (głównie w Radzie Wydziału, jej zespołach roboczych) w których przygotowywane są i podejmowane decyzje co do programu i jakości realizowanego procesu. Ponadto studenci bezpośrednio uczestniczą w cyklicznym ocenianiu jakości prowadzonych zajęć przez poszczególnych nauczycieli akademickich. Wypełniane przez nich ankiety ewaluacyjne służą równocześnie ocenie indywidualnej poszczególnych nauczycieli, jak i doskonaleniu całego procesu kształcenia. Wreszcie studenci poprzez bezpośredni kontakt z nauczycielami akademickimi, czy też z władzami Wydziału mają możliwość zgłaszania swoich postulatów co do realizowanych treści i form dydaktycznych poszczególnych zajęć czy ich cykli. Potwierdzały tę praktykę zarówno wypowiedzi studentów, jak i pracowników wyrażane podczas spotkań z zespołem wizytującym. Można zatem przyjąć, że studenci wykazują duże zainteresowanie funkcjonującymi na Wydziale procedurami zapewnienia jakości i aktywnie w nich uczestniczą.

W przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy odnieść się do stopnia realizacji zaleceń, jeżeli były sformułowane uprzednio..,

W kwestii sformułowanego podczas poprzedniej wizytacji zalecenia odnośnie poprawienia jakości prowadzonych prac dyplomowych, Władze Wydziału postanowiły, że seminaria dyplomowe prowadzone mogą być wyłącznie przez samodzielnych pracowników nauki. Równocześnie też postanowiono o większym powiązaniu prac dyplomowych z prowadzonym procesem badawczym realizowanym w poszczególnych zespołach i zakładach naukowych Wydziału. Wreszcie podjęto dodatkowe działania na rzecz motywowania prowadzących seminaria oraz studentów do podnoszenia jakości tych prac, poprzez np. większe uczestnictwo w wewnętrznych i zewnętrznych konkursach na najlepszą pracę magisterską.

Tabela nr 1. Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia (odrębnie dla każdego poziomu kompetencji).

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	Działalność naukowa	działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+	+	+	+
umiejętności	+	+	+	+	+	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

-- nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Przyjęte w ramach systemu zapewnienia jakości kształcenia działania są wielokierunkowe i odnoszą się do kadry (okresowe oceny i hospitacje), do realizowanych programów (systematyczny monitoring) i obejmują badanie opinii studentów. Działania te

służą niewątpliwie w pełni zapewnieniu odpowiedniego poziomu jakości kształcenia. Baczniejszej jednak troski wymaga natomiast kwestia przejrzystości i upowszechnienia wyników działań monitorujących jakość kształcenia, monitorowanie działań weryfikujących osiągnięcia studentów oraz kwestia uzgodnień dotyczących poziomu wymagań stosowanych przez poszczególnych nauczycieli akademickich.

2)Udział interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w kształtowaniu oraz zapewnieniu jakości kształcenia niewątpliwie zaznacza się w pełni, w przypadku studentów jednak przybrał on już postać stała i w pełni sformalizowaną, natomiast z potencjalnymi pracodawcami ma on charakter raczej nieformalny, toczący się przy okazji licznych kontaktów podejmowanych z racji realizowanego procesu kształcenia (praktyk, zajęć terenowych

ch, itp.), prowadzonych badań naukowych lub też popularyzacji ich wyników.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2. Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej.

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
koncepcja rozwoju kierunku		+			
cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		+			
program studiów		+			
zasoby kadrowe	+				
infrastruktura dydaktyczna		+			
prowadzenie badań naukowych	+				

system wsparcia studentów w procesie uczenia się		+			
wewnętrzny system zapewnienia jakości		+			

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości I i kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań (uzasadnienie powinno odnosić się do konstatacji zawartych w raporcie, zawierać zalecenia).

Przyjęta przez Wydział Nauk Pedagogicznych UMK koncepcja kształcenia na prowadzonym kierunku studiów wpisuje się w przyjętą misję i strategię Uczelni. Zakładane cele i efekty kształcenia zostały dobrze zoperacjonalizowane i wydają się być konsekwentnie realizowane zgodnie ze standardami i ramami kwalifikacyjnymi studiów pedagogicznych. O przyjętej koncepcji kształcenia decyduje przy tym liczna, stabilna i zaangażowana kadra nauczająca, przy dość aktywnym udziale studentów i sporym, jednak niesformalizowanym udziale tzw. interesariuszy zewnętrznych. Struktura kadry jej kompetencje naukowe i dydaktyczne są adekwatne do potrzeb realizowanego programu nauczania i potrzeb studentów. Pracownicy Wydziału realizują znaczące w kraju badania naukowe, które pozostają równocześnie w bezpośredniej relacji z prowadzonym procesem dydaktycznym. Minimum kadrowe z nadatkiem spełnia wszystkie wymogi formalne. Wydział stworzył także niezbędne podstawy dla zbudowania wewnętrznego systemu zapewnienia, który obecnie z powodzeniem wdraża w życie.

Można zatem przyjąć, że wizytowany kierunek posiada spójny opis celów i efektów kształcenia oraz system ich weryfikacji, a także w pełni spójny i nakierowany na realizację zakładanych efektów program studiów oraz wyróżniającą się pod względem dynamiki prowadzonych badań naukowych i posiadanych kompetencji dydaktycznych kadrę nauczającą.

Obszarem który w dalszym ciągu wymaga szczególnych starań Władz Wydziału, to dążenie do polepszenia warunków pracy naukowej i dydaktycznej pracowników i studentów,

zwłaszcza w zakresie dostosowania posiadanej bazy dydaktycznej do potrzeb zajęć metodycznych, warsztatowych i terapeutycznych, tak licznie realizowanych na prowadzonym kierunku studiów, a także do potrzeb prowadzonych badań naukowych. Dalszej też troski wymaga dostosowanie całej posiadanej bazy dydaktycznej do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Wizytacji przewodniczył
i raport końcowy sporządził
Prof. UAM dr hab. Wiesław Ambrozik
Poznań , 5.12.2012 r.